

15. Jul. 1848

SENDER

Martinus Rørbye

RECIPIENT

Rose Schiøtt

FACTS

Document type:

Letter

Sender's location:

Vejle

Recipient's location:

København

Mentioned people:

Marthe Johanne Hansen

Sigvard Urne Rosenvinge Lundbye

Claus Unger Nyborg

John Martin Rørbye

Frederik Christian Schiøtt

Christian Friederich Trepka

Holten Trepka

Archive:

Det kgl. Bibliotek, Acc. 1996/44

Trykt udgave:

Jørgen B. Hartmann: "Breve fra

Martinus Rørbye 1835-48" i

Personalhistorisk Tidsskrift, 1950, s.

17-19

TRANSCRIPTION

Veile den 15de Juli 1848.

For at du ikke tidligere af Fremmede end af mig skal blive underrettet om mit Ophold i denne Deel af Jylland, faar du nu kjære Rose disse Linnier fra mig, som Beroligelse for din Frygt, vis du skulle [have] [overstreget: faaet at] hørt, at jeg allerede Natten efter at jeg havde taget Afsked fra dig Kjære, sov lige ved Barikaden af den sydlige Port i Kolding. Om Reisen har jeg Intet synderligt at fortælle dig, uden at det ofte gjorde mig ondt, at jeg ikke kunne have dig med, da jeg paa den ofte saa Steder, der vist ihøi Grad ville interessere dig at see. Saaledes er Snoghøi et særdeeles yndigt Punkt; jammer Skade, at det nu er saa frygteligt ramponeret og mere ved vore egne end de fiendtligt Tropper. Der opkastes nu Skandser paa kryds og tværs, og den deilige Hauge gennemrodes og nedhugges paa den mest ubarmhjertige Maa[d]e. Fanden fare i all Krig, naar saaledes Kunst og Vindskibelighed gaaer tilgrunde. Onsdag Nat kom jeg som sagt til Kolding og steeg af paa Posthuuset, hvor jeg ogsaa fik godt Logi; pudseerligt var det, at jeg heller ikke havde kunnet kjøre 1 Al længere paa dansk Grund, under de nærværende Omstændigheder; thi Postgaarden ligger i den Gade der fører til Slesvig yderst ved Broen, og den saavel som Gaden var spærret ved fleere Rader Palisader etc: Huusene Barikaderede, Vinduerne tilmurede og deri anbragt Skydshuller, og overalt besat med Soldater. Jeg fik et Værelse anviist paa 1ste Sal i Huuset, og •2• netop det siste paa Gangen, mit Værelse laae altsaa sydligst; ved Siden havde jeg et lille Huus stærkt besat med Soldater og ligesaa paa den modsatte Side af Gade, og lige under mig paa selve Postgaarden var et stort Værelse der ogsaa var opfyldt med Soldater. Jeg var saaledes kommen midt ind i det; men det morede mig meget; lidt stod jeg i det aabne Vindue for at høre paa Soldaterne, der holdt Vagt ved Pallisaderne; men jeg gik snart ned til dem og blandede mig i deres Diskurts. Veiret var deiligt og Seenen nye for mig; man underrettede mig om at Fjenden blodt stod ½ Miil borte, man viiste mig vore Forposter, der neppe stode ½ Fjerding Vei borte paa Høiderne omkring Byen, og jeg var saaledes halvt inde i Sagernes Stilling, da jeg blev hilset af en Ingenieur Soldat med "god Aften Herr Professor". Det var vores Hans, Marthes Kjæreste. Ligesaa overrasket blev jeg næste Morgen ved strax, da jeg traate ud paa Gaden at møde Frederik Schiøtt,¹ han havde netop haft Feltvagten i det barikaderede Huus ligeover for mine Vinduer, uden naturligviis at ahne min Nærhed, der havde han lagt paa Halm, imedens jeg laae i en ret god Seng, rigtignok med den Deel af mine Klæder paa. Det var en Smule Forsigtiged, da muligviis Tyskerne kunne have rørt dem om Natten, da havde jeg maattet fortrække. Da Schiøtt blev

afløst om Morgen fik han Tilladelse til at opholde sig om Formiddagen i Byen, og i ham havde jeg saaledes en god Veiviser. Vi besøgte vore Forposter, og saae der Tyskernes Forposter ved en Kirkebye, der laae noget borte; Formiddagen gik saaledes fortræffeligt i Koldings smukke Omegn, hvor Slotsruinerne allevegne gjør en yperlig Virkning. Vil du kjære Rose beede Moder at •3• hilse Trepka² fra hans Søn,³ jeg [saaes] med ham i Kolding, da han rykkede ud mod hans Battalion for at afløse Feltvagten. Samme Battalion saae, imellem os sagt høist ynkelig ud; men den havde rigtignok ogsaa marscheret over 2 Miil førend den kom hid for at gjøre Vagt, og det i stærk Solheede, og med fuld Oppakning. Det er Noget hvorover der klages meget, nogle Batalioner ligge fulde halvtredie Miil borte fra Kolding, og dertil maae de dog vechselviis afgive Vagt. Efter Middag kjørte jeg Schiøtt til hans Quarteer, der omtrent var 1 Miil fra Kolding og derfra gik min Vei til John,⁴ der igjen var 1½ Miil længere mod Nord, der var Fred og ingen Fare. Han var ypperligt indquarteret i en stor Bondegård, og jeg sov fortræffeligt den Nat paa en af Ambulancens Høemadratter med et Tæppe over mig. Men hvad John angaaer, da er han værre og maaske mere gnaven end da han var hjemme, ikke fordi jeg jo blev godt modtagen; thi han viste ikke alt det Gode han vilde gjøre mig, og yttrede sin Glæde over at see mig meget uforbeholden; men jeg mærkede dog nok hvad Klokken var slagen, at tjene under ham skulle jeg bede Gud bevare mig for, de arme Ambulance Soldater fik deres Skrub, naar Leilighed gaves; Kommanderen hører jo til det militaire Væsen, og han kunde sandelig ikke taale mere af dette, end hvad han alt var i Besiddelse af. Han kjørte mig ved sin Befordring hertil, og vi, tillige med Doctor Nyborg,⁵ en af hans Underlæger, havde i gaar Eftermiddag en meget smuk Tuur herifra Byen ud til Greis Mølle. Leutenant Lundbye,⁶ der er her var vor Veiviiser i denne virkelig romantiske Egn, hvorhen jeg haaber ogsaa engang at kunne føre dig kjæreste Rose; du vil troe dig hensat i de smukkeste Egne af syd Tyskland; thi dansk skulde man ikke troe at disse Omgivelser vare. De vare saa smukke at jeg i Formiddag igjen har været der tilfods. I Eftermiddag kom John igjen med den anden Underlæge Hequet, der i forbigaaende sagt er en meget vakker Mand, og Lundbye agerede paa nye Veiviiser ud til Tirsbec, hvor Egnen om muligt er endnu smukkere end Dalen ved Greis. Du vil saaledes see at jeg har nydt Veile's smukke Omegn i den korte Tiid jeg dertil havde bestemt. Imorgen tidlig gaaer Diligentsen til Aalborg, der er jeg i Overmorgen Middag; næste •2• Dag haaber jeg derfor at være i Frederikshavn, og at modtage Brev fra dig kjære. Hils Alle de kjære Børn ret meget kys hver især fra mig, det vil mere de smaae Basser. At du bringer Moder og Alle de Andre min Hilsen følger

af sig selv, men det er dog ikke værd at du Meddeeler hende hvad jeg har skreven om John's Gnavenhed, han bad mig iøvrigt ret meget at hilse dig og erkyndigede sig paa det omstændeligste om dit og Børnenes Velbefindende. •1• Klokken er nu 2 om Natten og jeg maae nu slutte for at sove lidt før Reisen imorgen; men først maae jeg anmode dig om dog ikke at economisere alt for meget under min Fraværelse, din Yttring til Therese lidt før Afskeden har jeg erindret, men ikke ganske billiget; naar du og Børnene ikke havde det fulkommen godt, naar jeg var borte, kunne heller ikke jeg have nogen Glæde, og følgelig heller ingen Nytte at min Reise. Tag af og til ogsaa en Vogn og kjør lidt med de kjære Smaa, den lille kan vel nu ogsaa være med. Naar jeg blodt var ret dygtig riig ville 20 saadanne Børn som vore ikke være mig for mange, ikke sant kjære Rose vi ville nok glæde os derved. Dog nu god Nat for denne Gang –. Om Forholdene og Stemningen herovre kunne jeg have skrevet meget; men det er vel ikke saa vigtigt at betroe Papiret. Meget hører man her, som man i Kjøbenhavn aldrig ahner; men det er mig uvedkommende jeg tænker mest paa dig kjæreste Rose og paa vore yndige Børn og saaledes vil jeg bestandig være din Martinus.

¹ Frederik Christian Schiøtt.

² Christian Friederich Trepka.

³ Holten Trepka.

⁴ John Rørbye.

⁵ Claus Unger Nyborg.

⁶ Antagelig Sigvard Urne Rosenvinge Lundbye.

[Handwritten text in Dutch, likely a letter or official document.]

[Faint handwritten notes at the bottom:]
 De heer van der Aarde
 De heer van der Aarde
 De heer van der Aarde

[illegible]

[illegible]

Fr.

L^o P. Roebys

Amst^{er}dam, Jan. 10. 1840.

junio

W. S. Nyboerham.

7